

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 572/2022-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Michal Krutek, s. r. o., Hlavná 11, Trnava, IČO 47 254 581, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Michal Krutek, proti postupu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Poprad v konaní ČVS: ORP-94/OEK-PP-2012 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 19. októbra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Poprad (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) v konaní ČVS: ORP-94/OEK-PP-2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému riaditeľstvu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov. Požaduje tiež priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 10 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že trestné konanie bolo po prvýkrát začaté 20. apríla 2012 a následne 31. januára 2013 zastavené za pokračovací zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) čiastočne dokonaný a čiastočne v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona.

3. Trestné konanie bolo následne opätovne začaté 4. decembra 2013 a 9. septembra 2016 bolo zastavené za pokračovací zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona čiastočne dokonaný a čiastočne v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona.

4. Následne bolo trestné konanie začaté 3. apríla 2017 a 5. júna 2018 zastavené za pokračovací zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona čiastočne dokonany a čiastočne v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona.
5. Na základe pokynu prokurátora Okresnej prokuratúry Poprad bola 16. augusta 2018 zmenená právna kvalifikácia skutku na pokračovací zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona čiastočne dokonany a čiastočne v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona.
6. Trestné konanie bolo 14. novembra 2018 začaté a prerušené 27. marca 2019 za pokračovací zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona čiastočne dokonany a čiastočne v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona. Na základe sťažnosti poškodenej prokurátor Krajskej prokuratúry v Prešove uznesením zo 6. júna 2019 zrušil uznesenie vyšetrovateľa o prerušení trestného stíhania a uložil mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Trestné stíhanie bolo 29. augusta 2019 zastavené pre neprípustnosť.
7. Dňa 21. novembra 2019 bolo trestné stíhanie začaté vo veci zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona sčasti dokonaneho a sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, spáchaného formou spolupáchatelstva podľa § 20 Trestného zákona. Dňa 21. novembra 2019 bolo tiež začaté trestné stíhanie vo veci zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona spáchaného formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. b) Trestného zákona.
8. Prokurátor Okresnej prokuratúry Poprad pokynom z 23. októbra 2020 podľa § 230 ods. 2 písm. a) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) uložil vyšetrovateľovi vydať uznesenie o vznesení obvinenia sťažovateľovi.
9. Trestné stíhanie začaté 21. novembra 2019 vyšetrovateľ 25. mája 2020 spojil na spoločné konanie vedené pod ČVS: ORP-94/OEK-PP-2012.
10. Uznesením ČVS: ORP-94/OEK-PP-2012 z 8. júla 2020 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre pokračovací zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona čiastočne dokonany a čiastočne v štádiu pokusu, spáchaný formou spolupáchatelstva a zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona čiastočne dokonany a čiastočne v štádiu pokusu, spáchaný formou spolupáchatelstva. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal sťažovateľ sťažnosť, ktorá bola 30. októbra 2020 zamietnutá.
11. Sťažovateľ podal 27. novembra 2020 návrh na zrušenie právoplatných rozhodnutí – uznesenia o vznesení obvinenia z 8. júla 2020 a uznesenia Krajskej prokuratúry v Prešove z 30. októbra 2020 podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, ktorý bol ako nedôvodný odložený.
12. Dňa 17. mája 2021 sťažovateľ zaslal návrh na doplnenie dokazovania. Tento návrh zaslal opätovne 17. decembra 2021. Vyšetrovateľ tento návrh zamietol 21. septembra 2022.
13. Uznesením ČVS: ORP-94/OEK-PP-2012 z 10. januára 2022 bolo sťažovateľovi vznesené (rozšírené) obvinenie pre čiastkový útok pokračovacieho zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, 5 Trestného zákona spáchaný v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona formou spolupáchatelstva podľa § 20 Trestného zákona.

14. Proti uzneseniu o vznesení (rozšírení) obvinenia z 10. januára 2022 podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol prokurátor Okresnej prokuratúry Poprad uznesením z 10. mája 2022 (s absenciou výslovného kasačného výroku, pozn.), v ktorom dospel k záveru, že uvedené uznesenie bolo vydané predčasne, keďže bolo vydané „*len na základe jednoduchých vyšetrovacích úkonov a vyšetrovateľovi bude vydaný pokyn na vykonanie úkonov, ktoré považujem za nevyhnutné, aby mohol byť náležite objasnený skutkový stav v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.*“.

II.

Argumentácia sťažovateľa

15. Podstatou argumentácie sťažovateľa je námietka, že postupom orgánov činných v trestnom konaní bolo trestné stíhanie niekoľkokrát začaté a vždy bolo zastavené z dôvodu, že skutok nebol trestným činom a zároveň nebol dôvod na postúpenie veci, pričom ide o skutkovo a právne jednoduchú vec, a to „*či bola PN Sťažovateľa dôvodná alebo nie.*“. Pričom ani po uplynutí 10 rokov od prvého začatia trestného stíhania vec nie je vyriešená s konečnou platnosťou.

16. Sťažovateľ poukazuje na to, že k vzneseniu (rozšíreniu) obvinenia 10. januára 2022 došlo na základe podnetu Sociálnej poisťovne (poškodenej) z 22. novembra 2021, pričom v tomto uznesení je uvedené, že poškodená uviedla aj ďalšie skutočnosti vo veci prihlásenia otca sťažovateľa (██████████) ako zamestnanca obchodnej spoločnosti ██████████ Otec sťažovateľa bol vypočutý 30. novembra 2018, pričom 23. januára 2021 zomrel. V uvedenom období orgány činné v trestnom konaní otca sťažovateľa opätovne nevypočuli k okolnostiam jeho pracovného pomeru ani ho nevyzvali na predloženie akýchkoľvek listín. Až po troch rokoch od výsluchu otca sťažovateľa vzniesli pre predmetný skutok obvinenie sťažovateľovi, „*pričom ani zamestnávateľa a ani zamestnanca už nie je možné z dôvodu ich úmrtia vypočuť. OČTK tak mali predmetný výsluch zomr. ██████████ doslova v šuplíku, pričom viac ako 3 roky nepovažovali za dôvodné vzniesť pre tento skutok obvinenie Sťažovateľovi.*“.

17. Sťažovateľ tiež namieta, že vyšetrovateľ odmietol jeho návrh na doplnenie dokazovania až 9 mesiacov po jeho zaslaní, pričom v tomto období nevykonával žiadne úkony. Vyšetrovateľ v oznámení o odmietnutí návrhu na doplnenie dokazovania okrem iných poukázal na podstatu skutku, pre ktorý bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie. Vyšetrovateľ uviedol, že toto obvinenie bolo vznesené „*z dôvodu, že jeho pracovná neschopnosť nebola medicínsky odôvodnená, čím v žiadosti o vyplatenie sociálnych dávok deklaroval Sociálnej poisťovni nepravdivé údaje, ktoré boli podstatné pre rozhodnutie o priznaní nemocenských dávok, pričom tak konal v úmysle vylákať dávky nemocenského poistenia.*“. Dokazovanie teda smeruje k preukázaniu opodstatnenosti alebo účelovosti práceneschopnosti v rozhodnom období.

18. Z uvedeného teda vyplýva, že skutkovo a právne ide o jednoduchú vec, ktorá nemôže trvať 10 rokov. Prvé obvinenie bolo sťažovateľovi vznesené 20. apríla 2012 „*a za celých 10 rokov OČTK nevyriešili otázku, či bola PN Sťažovateľa dôvodná alebo nie a či za dôvodnosť vystavenia PN bol zodpovedný Sťažovateľ prípadne iná osoba... Zároveň OČTK v priebehu 10 ročného konania nevysvetlili, z akého dôvodu má byť Sťažovateľ ako pacient zodpovedný za vystavenie PN, keď túto vystavuje ošetrojúci lekár.*“.

19. Zo zápisnice o výsluchu znalca z 23. novembra 2021, ktorý bol vypočutý k svojmu znaleckému posudku č. 05/2019, vyplýva, že znalec uviedol, že výpis z účtu Dôvera zdravotná poisťovňa a. s.

za obdobie od 1. decembra 2011 do 22. augusta 2012 mu bol predložený až pri danom výsluchu, preto uvedený výpis „*by mohol zmeniť závery znaleckého dokazovania.*“. K výpisom z účtu Všeobecnej zdravotnej poisťovne poistenca – sťažovateľa za obdobia od 20. septembra 2013 do 15. januára 2014, od 24. marca 2014 do 30. apríla 2014 a od 26. novembra 2014 do 31. decembra 2014, ktoré boli do vyšetrovacieho spisu doložené 5. augusta 2021, znalec uviedol, že odporúča na komplexné posúdenie poskytovania zdravotnej starostlivosti sťažovateľovi «*,... vypracovanie znaleckého posudku znaleckou organizáciou vzhľadom na rozsah predložených materiálov. K vypracovaniu znaleckého posudku odporúčam vyžiadať zdravotnú dokumentáciu menovaného za sledované obdobie.*“».

20. Z uvedeného je zjavné, že sám znalec spochybnil výsledky svojho znaleckého posudku vzhľadom na novo predložené podklady. Od výsluchu znalca pritom orgány činné v trestnom konaní nevykonali žiaden úkon, neustanovili ďalšieho znalca, ktorý by vyhotovil nový znalecký posudok na základe kompletnej zdravotnej dokumentácie sťažovateľa. Za obdobie 10 rokov vyšetrovania nebola relevantne spochybnená opodstatnenosť práceneschopnosti sťažovateľa. Nebol vyhotovený ani dodatok k znaleckému posudku č. 05/2019. Od výsluchu znalca (od 23. novembra 2021) „*sa v konaní neurobilo absolútne nič, čo by smerovalo ku ukončeniu trestného konania, podaniu obžaloby alebo inému posunu vo veci.*“.

21. Uplatnenú sumu primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje opakovanými priet'ahmi vo vyšetrovaní a tým, že vec je právne a skutkovo jednoduchá.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

22. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

23. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného riaditeľ'stva v napadnutom konaní:

24. Podstatou ústavnej sťažnosti v tejto časti je námietka sťažovateľa, že v napadnutom konaní okresné riaditeľ'stvo nepostupovalo bez zbytočných priet'ahov a v primeranej lehote. Sťažovateľ

namieta, že trestné stíhanie bolo opakovane začaté a opakovane zastavené, pričom k prvému začatiu trestného stíhania došlo pred vyše 10 rokmi. Predmetná vec je pritom skutkovo a právne jednoduchá, keď ide o posúdenie opodstatnenosti alebo účelovosti jeho práceneschopnosti.

25. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010). Z toho vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam identické.

26. Podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a teda aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (III. ÚS 154/06, I. ÚS 76/03, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019, II. ÚS 315/2020). Právna neistota v trestnom konaní prípravnom na rozdiel od trestného konania súdneho sa týka toho, či orgán činný v prípravnom konaní (spravidla vyšetrovateľ) navrhne podanie obžaloby alebo v závislosti od výsledkov dokazovania v prípravnom konaní navrhne iný spôsob konečného rozhodnutia, napríklad zastavenie trestného stíhania. K odstráneniu právnej neistoty v trestnom konaní prípravnom preto dochádza až takým rozhodnutím, ktorým sa toto konanie končí bez toho, aby pokračovalo v trestnom konaní súdnom, alebo sa vydá rozhodnutie, na základe ktorého trestné konanie prípravné právoplatne končí bez podania návrhu na obžalobu trestne stíhanej osoby (II. ÚS 85/05, II. ÚS 325/06, III. ÚS 354/08, I. ÚS 316/2014, III. ÚS 363/2018, II. ÚS 315/2020).

27. Ústavný súd už stabilne judikoval, že základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa v prípade konania pred orgánmi činnými v trestnom konaní chráni od okamihu vznesenia obvinenia konkrétnej osobe, keď sa dotknutá osoba stáva procesnou stranou v konaní buď ako obvinený, alebo poškodený (II. ÚS 41/98, II. ÚS 20/02, III. ÚS 77/09, III. ÚS 363/2018). Aj z konštantnej judikatúry ESLP taktiež vyplýva, že v súvislosti s ochranou práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru primeraná lehota na rozhodnutie v trestnej veci začína plynúť od obvinenia, ku ktorému spravidla dochádza v prípravnom konaní (rozsudok ESLP vo veci Wemhoff proti Spolkovej republike Nemecko z 27. 6. 1968, séria A, č. 7, bod 19).

28. Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní či inom konaní pred orgánom verejnej moci má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na kratšie obdobia nečinnosti orgánu verejnej moci ústavný súd spravidla prihliada len vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku konania (I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01, II. ÚS 129/06, I. ÚS 287/2017).

29. Vychádzajúc zo záverov vymedzených v bodoch 25 až 28 tohto uznesenia, ústavný súd posudzoval existenciu zbytočných prietahov v napadnutom konaní v čase od vznesenia obvinenia sťažovateľovi. Sťažovateľovi bolo vznesené obvinenie uznesením z 8. júla 2020, v čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti prípravné konanie takto trvalo približne dva roky

a štyri mesiace. V uvedenom období sťažovateľ využil riadny opravný prostriedok – sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia z 8. júla 2020, o ktorej rozhodol prokurátor 30. októbra 2020 tak, že ju zamietol. Následne sťažovateľ 27. novembra 2020 uplatnil mimoriadny opravný prostriedok – návrh na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, ktorý bol ako nedôvodný odložený. Sťažovateľ následne 17. mája 2021 a 17. decembra 2021 uplatnil návrh na doplnenie dokazovania, ktorý vyšetrovateľ 21. septembra 2022 zamietol. Dňa 23. novembra 2021 bol vypočutý znalec. Dňa 10. januára 2022 bolo sťažovateľovi rozšírené obvinenie. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol prokurátor 10. mája 2022 s právnym záverom, že rozšírenie obvinenia bolo predčasné.

30. Z uvedených skutočností je zjavné, že v posudzovanom období od vznesenia obvinenia orgány činné v trestnom konaní vykonávali procesné úkony (výsluch znalca, zamietnutie návrhu na vykonanie dokazovania), rozhodovali o sťažnostiach sťažovateľa proti uzneseniu o vznesení obvinenia a rozšírení obvinenia a tiež rozhodli o návrhu podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku. Možno akceptovať námietku sťažovateľa, že vyšetrovateľ zamietnutie návrhu na vykonanie dokazovania oznámil po jednom roku a štyroch mesiacoch od jeho prvého podania, uvedený prieťah však nie je takej intenzity, aby na jeho základe bolo možné konštatovať porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru.

31. Trestné stíhania začaté pred 8. júlom 2020 (dátum vznesenia obvinenia sťažovateľovi) boli začaté „vo veci“, teda nedošlo k vzneseniu obvinenia žiadnej osobe. Sťažovateľ bol v týchto konaniach vypočutý, avšak nemal procesné postavenie obvineného, preto sa na neho v týchto konaniach nevzťahovala ochrana vyplývajúca z čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

32. Neobstojí argumentácia sťažovateľa v tom smere, že vec je skutkovo a právne jednoduchá, keď ide len o posúdenie opodstatnenosti alebo účelovosti jeho práceneschopnosti. Skutok, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie (z väčšej časti ide aj o skutok, pre ktorý boli začaté trestné stíhania vo veci, pozn.), je komplexnejší, pričom otázka práceneschopnosti sťažovateľa predstavuje len relatívne malú časť vyšetrovaného skutku. Na účely posúdenia opodstatnenosti argumentácie sťažovateľa v ústavnej sťažnosti možno konštatovať, že vo väčšej časti ide o čiastkové útoky, ktoré mali byť spáchané sťažovateľom v spolupáchateľstve s jeho matkou (██████████), pričom malo ísť o prihlásenie viacerých osôb (██████████, matka sťažovateľa ako zamestnankyňa, ██████████ a samotný sťažovateľ a napokon aj otec sťažovateľa v rámci rozšírenia obvinenia) do systému sociálneho poistenia ako zamestnancov špecifikovanej obchodnej spoločnosti, v ktorej bola (v tom čase) konateľkou a jedinou spoločníčkou matka sťažovateľa, a následne poberanie nemocenských dávok počas práceneschopnosti týchto zamestnancov. Obdobne išlo o vykazovanie fiktívnych príjmov a zasielanie prehľadov o zrazených a odvedených preddavkoch na daň z príjmov zo závislej činnosti daňovému úradu, pričom tieto preddavky neboli odvedené a uhradené. Následne zamestnanci požiadali o vrátenie preplatku dane zo závislej činnosti, pričom tieto preplatky boli aj daňovým úradom vrátené. Sociálna poisťovňa ako poškodená vo svojich podaniach uviedla argumenty, pre ktoré sa domnievala, že išlo o fiktívne pracovné pomery a o účelové práceneschopnosti. Predmetné skutky sa týkajú viacerých posudzovaných období, napr. vo vzťahu k matke sťažovateľa ide o viaceré obdobia v období rokov 2004 až 2010, resp. 2012 a pod. Z uvedeného je zjavné, že posudzovanie opodstatnenosti práceneschopnosti sťažovateľa je len pomerne nepatrným skutkovým aspektom vyšetrovaného skutku. Na tomto základe ústavný súd

neakceptoval argumentáciu sťažovateľa, že skutok je právne a fakticky jednoduchý v rozsahu, ako to sťažovateľ vymedzil v ústavnej sťažnosti.

33. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného riaditeľstva v napadnutom konaní:

34. Sťažovateľ prvotne namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy na tom istom skutkovom základe ako namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Namieta predovšetkým opakované začatie trestného stíhania, resp. vznesenie obvinenia a opakované zastavenie trestného stíhania a taktiež opakované zbytočné prietahy v postupe orgánov činných v trestnom konaní vo veci špecifikovaného skutku.

35. V prerokovanej veci ide o (trestné) vyšetrowanie skutku, ktorého spáchanie sa pripisuje (aj) sťažovateľovi, pričom od prvého začatia trestného stíhania (vo veci) síce uplynulo vyše 10 rokov, sťažovateľ je však v napadnutom konaní obvineným aktuálne od 8. júla 2020.

36. V tomto kontexte ústavný súd pripomína, že v systematike ústavy aj dohovoru sú celková dĺžka, rýchlosť a plynulosť súdneho alebo iného konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote [teda len jedného z aspektov „spravodlivého procesu“ (m. m. IV. ÚS 312/04, II. ÚS 621/2014, II. ÚS 15/2020)].

37. Ústavný súd tiež poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej uviedol, že prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, pokiaľ namietané porušenie tohto základného práva (základného práva garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy) nedosahuje takú intenzitu, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu (najmä predmet konania, teda to, čo je pre sťažovateľa v stávke) by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (napr. IV. ÚS 242/07, II. ÚS 621/2014, II. ÚS 15/2020, IV. ÚS 627/2020).

38. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

39. Sťažovateľ okrem opakovaných zbytočných prietáhov namieta aj procesný postup orgánov činných v trestnom konaní (v súvislosti s jeho návrhom na doplnenie dokazovania). V každom prípade namietaný postup vyšetrowateľa neindikuje takú intenzitu, aby bolo možné konštatovať odopretie spravodlivosti sťažovateľovi v napadnutom prípravnom konaní postupom okresného riaditeľstva. Vychádzajúc z argumentácie sťažovateľa, nemožno konštatovať, že sťažovateľovi bola odopretá spravodlivosť, t. j. že mu bola podstatným spôsobom znemožnená alebo sťažená možnosť obrany proti vznesenému obvineniu – či už prostredníctvom oboznamovania sa s dôkazmi, účasti na jednotlivých úkonoch vyšetrowania, vyjadrovania sa k dôkazom, možnosti navrhovať vlastné dôkazy, podať sťažnosť proti uzneseniu o vznesení a rozšírení obvinenia a pod.

40. V tejto súvislosti ústavný súd už konštatoval, že možné porušenie základného práva na inú právnu ochranu, ktoré patrí obvinenému v predsúdnom trestnom konaní (ako aj porušenie

s dotknutým právom ostatných vecne súvisiacich základných práv) je v reťazci subsidiarity preskúmané (okrem samotného predsúdneho konania, kde je jeho garantom prokurátor) prostredníctvom korekčných procesných mechanizmov v súdnom konaní (teda využitím práva na súdnu ochranu), keď k uznaniu viny zo spáchania trestného činu môže dôjsť len súdom. Taká právomoc predchádza právomoci ústavného súdu s už naznačenými výnimkami odňatia osobnej slobody väzbou, prípadne generálneho majetkovo-invazívneho opatrenia (zaistenie majetku obvineného), resp. prieskumu porušenia základných práv rozhodnutiami a opatreniami v trestnom konaní proti osobám, ktoré nie sú v tomto konaní obvinenými (ani v naostatok uvedenom prípade by však prieskum ústavného súdu zásadne nemal zasahovať do podstaty vzneseného obvinenia, o ktorom dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté, resp. neboli vyčerpané zákonné prostriedky priznané obvinenému zákonom na ochranu jeho základných práv a slobôd). Ústavný súd totiž v trestnom konaní nenahrádza procesné postavenie prokurátora, sudcu pre prípravné konanie ani všeobecného súdu v trestnoprocesnej inštančnej postupnosti rozhodovania súdov (m. m. IV. ÚS 80/2022, IV. ÚS 212/2022).

41. Sťažovateľ je od 8. júla 2020 v napadnutom konaní v postavení obvineného a môže plnohodnotne uplatňovať práva obvineného v trestnom konaní pred príslušnými orgánmi činnými v trestnom konaní všetkými dostupnými prostriedkami trestného procesu (či už v prípravnom konaní, alebo v prípade podania obžaloby v konaní pred súdom). Vyčerpanie uvedených právnych prostriedkov, ktoré sťažovateľovi priznáva zákon, musí z dôvodu subsidiarity zákonite predchádzať podaniu ústavnej sťažnosti, pričom ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť, že sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon, z dôvodov osobitného zreteľa (§ 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.)

42. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol uplatnením zásady *ratione temporis* ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

43. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie (priznanie finančného zadost'učinenia a náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu